

Πιθανές επιπτώσεις από τον πόλεμο στο Ιράκ

Σε περίπτωση εκδήλωσης επιχειρήσεων στο έδαφος του Ιράκ, οι συνέπειες στην ελληνική οικονομία και ειδικότερα στους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ, τον πληθωρισμό, την εκτέλεση του προϋπολογισμού και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, θα είναι αρνητικές. Όμως, δεν υπάρχουν συγκεκριμένες ποσοτικοποιημένες εκτιμήσεις για πολλά από αυτά τα μεγέθη (είτε από ΥΠΟΙΚΟ ή Τράπεζα Ελλάδος ή ΕΕ). Αιτία είναι η μεγάλη αβεβαιότητα για τη διάρκεια του πολέμου και για το μετέπειτα σκηνικό. Έτσι, οι παρακάτω εκτιμήσεις γίνονται από το Οικονομικό Γραφείο με μεγάλη επιφύλαξη.

1. Πληθωρισμός

Η αύξηση της τιμής του πετρελαίου αναμένεται να **επιβαρύνει** το μέσο πληθωρισμό του 2003 **τουλάχιστον κατά 0,4%**, ίσως και περισσότερο αν το ευρώ υποχωρήσει σε σχέση με το δολάριο. Η εκτίμηση αυτή ακολουθεί την παρακάτω λογική: Η μέση τιμή του πετρελαίου το 2002 ήταν γύρω στα \$26/βαρέλι. Αν για τους 4 πρώτους μήνες του 2003 η μέση τιμή διαμορφωθεί στα \$40 και στη συνέχεια – με την επιτυχή λήξη του πολέμου – υπαναχωρήσει ξανά στα \$26, τότε η μέση αύξηση 2003/2002 θα είναι της τάξης του 18%. Αν, όμως, η ισχυροποίηση κατά 12% του ευρώ σε σχέση με το δολάριο (μέση τιμή 2002: 0,95, ενώ σήμερα 1,08) παραμείνει, τότε η μέση αύξηση της τιμής του πετρελαίου θα είναι 6%. Έτσι, αφού για κάθε 10% αύξηση της τιμής του πετρελαίου, ο ΔΚΤ επιβαρύνεται κατά 0,6%, η τελική επιβάρυνση στον ΔΤΚ είναι $6\% \times 0,6 = 0,4\%$.

2. ΑΕΠ

Μάλλον πρέπει να ξεχάσουμε το 3,8% ανάπτυξης για φέτος, όχι όμως μόνον λόγω του πολέμου. Ο πιο πιθανός ρυθμός ανάπτυξης είναι το 3%.

- Πρώτη αιτία η πτώση του ΑΕΠ στο εξωτερικό, η οποία μειώνει τις εξαγωγές και τα έσοδα από τον τουρισμό. Η αρχική εκτίμηση του ΑΕΠ για την Ευρωζώνη ήταν 1,8%. Με βάση αυτή την εκτίμηση είχαμε υπολογίσει το δικό μας 3,8%. Τώρα, η νέα εκτίμηση για την Ευρωζώνη είναι 1% - 1,2%. Η πτώση αυτή συνεπάγεται περίπου 0,5% πτώση και στο δικό μας ρυθμό ανάπτυξης.

- Δεύτερη αιτία, η μη διατήρηση της κατανάλωσης στα υψηλά επίπεδα του 2002 (αύξηση 3,1% το 2002 έναντι 2,7% το 2001). Η κατάσταση της αβεβαιότητας που επικρατεί τους τελευταίους μήνες έχει ήδη επηρεάσει αρνητικά τις προσδοκίες των καταναλωτών, όπως φαίνεται από τις έρευνες οικονομικής συγκυρίας.
- Τρίτη αιτία, η αύξηση της τιμής του πετρελαίου, που αν είναι τελικά πάνω από 6% (σε τιμές ευρώ) έχει επιπλέον αρνητικές επιπτώσεις στην εγχώρια παραγωγή.
- Τέταρτη αιτία, η αβεβαιότητα στη Μέση Ανατολή, όπου κατευθύνεται το 10% των εξαγωγών μας. Αν το κλίμα χαλάσει, ακόμα και αν ο πόλεμος είναι σύντομος, πιθανόν να υπάρξουν προβλήματα.
- Πέμπτη αιτία, που δεν έχει σχέση αναγκαστικά με τον πόλεμο, η συνέχιση της καχεξίας στα κέρδη των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στο χρηματοοικονομικό χώρο και την πληροφορική. Στη φετινή χρονιά θα φανούν πολλά από τα προβλήματα που έφερε η πτώση του χρηματιστηρίου και που έως σήμερα μπορούσαν να καλυφθούν. Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών αποτυπώνει μια τέτοια απαισιοδοξία.
- Έκτη αιτία, που δεν έχει σχέση με τον πόλεμο αλλά πρέπει να αναφερθεί, είναι η καταστροφή στη γεωργική παραγωγή από την κακοκαιρία, που αν τελικά είναι της τάξης του 5% (ακόμα δεν έχει καταγραφεί), θα μειώσει το ρυθμό ανάπτυξης κατά 0,4% περίπου.

Στη θετική κατεύθυνση είναι:

- η αύξηση των επενδύσεων, που πιθανόν να υπερβεί τις προβλέψεις του προϋπολογισμού λόγω Ολυμπιακών Αγώνων.
- Μια αυξημένη εισροή κοινοτικών πόρων θα πρέπει, επίσης, να επιδιωχθεί.

3. Προϋπολογισμός

Θα υπάρξει πίεση στα φορολογικά έσοδα, αλλά και στον ΠΔΕ λόγω Ολυμπιακών Αγώνων και ΚΠΣ (που επιδιώκουμε). Η μόνη λύση είναι ο σημαντικός περιορισμός των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού.